

School- en beroepsverlating van beginnende docenten in het voortgezet onderwijs

Anna Verkade, Wim van de Grift, Michelle Helms-Lorenz

Introductie

Met inductiearrangementen wordt gepoogd de doorgroei van beginnende docenten in het beroep te bevorderen om zo o.a. voortijdige beroepsverlating te voorkomen. De uitvalpercentages zijn zorgwekkend. Schattingen van beginnende docenten die binnen vijf jaar het beroep verlaten lopen op tot 50%. In Nederland verlaat 25% van de beginnende docenten binnen vijf jaar hun eerste baan.

Een belangrijke beperking van veel onderzoek is dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen hoppers (schoolwisselaars) en stoppers (beroepsverlaters).

Aangezien veel geïnvesteerd wordt in programma's die voortijdige beroepsverlating moeten voorkomen is het van belang subgroepen van docenten die uitvallen beter in kaart te brengen. Duidelijkheid over bestaande subgroepen maakt een differentiële en daarmee effectievere aanpak van deze groepen mogelijk. In dit onderzoek wordt daarom ook gekeken naar de onderwijsvaardigheden van beginnende docenten en hun welbevinden in relatie tot school- en beroepsverlating.

Resultaten

- Significante verschillen tussen (on)bevoegden & blijvers, hoppers en stoppers
- Slechts 3% van de eerstegraads- en 7% van de tweedegraadsdocenten verlaat binnen 3 jaar het beroep
- Significante verschillen tussen blijvers en stoppers t.a.v. welbevinden (= self-efficacy, werkgerelateerde stress en (on)tevredenheid met het beroep)
- Significante verschillen tussen blijvers en hoppers/stoppers t.a.v. onderwijsvaardigheden

Bevoegdheid	N	Blijver	Hopper	Stopper
(Nog) onbevoegd	117	63%	18%	19%
Onbevoegd In opleiding	26	42%	23%	35%
Bevoegd	91	69%	17%	14%
Totaal	354	83%	11%	6%
Onbekend	74	53%	20%	27%
Totaal	545	75%	14%	12%

Soort bevoegdheid	N	Blijver	Hopper	Stopper
Eerstegraads vo	157	85%	11%	3%
Tweedegraads vo	178	82%	11%	7%
Basisonderwijs	19	79%	5%	16%

Onderzoeksvragen

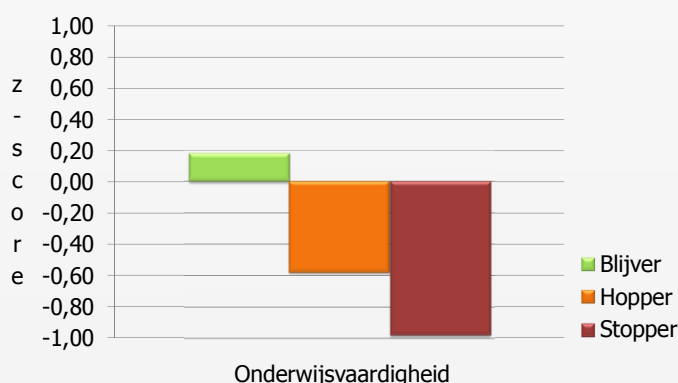
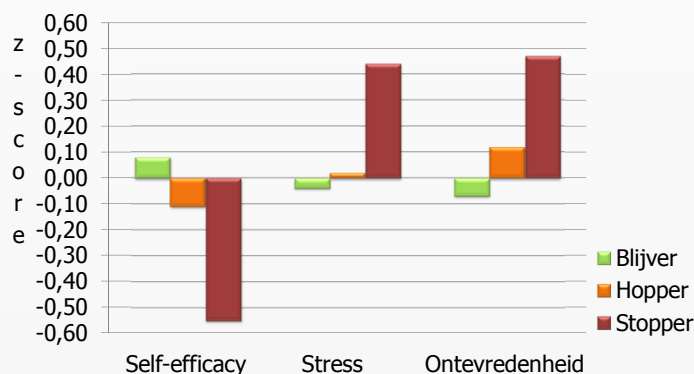
1. Is een docent die van school vertrekt een hopper of een stopper?
2. Zijn er verschillen tussen blijvers, hoppers en stoppers wanneer gekeken wordt naar bevoegdheid, welbevinden en onderwijsvaardigheden?

Methode

545 beginnende docenten uit het voortgezet onderwijs (73 scholen) zijn drie jaar gevolgd.

Dataverzameling door jaarlijkse afname van een:

- docentvragenlijst over welbevinden
- leerlingvragenlijst over de onderwijsvaardigheden van de docent
- docentvragenlijst/telefonisch interview over de redenen van vertrek bij schoolverlating

Conclusie

Percentages beginnende docenten die daadwerkelijk het beroep verlaten blijken veel lager te zijn dan eerder onderzoek vermeldt. Slechts 12% van de beginnende docenten verlaat binnen drie jaar het beroep. Slechts 6% wanneer alleen gekeken wordt naar bevoegde docenten. Een laag niveau van onderwijsvaardigheden en/of welbevinden hangt samen met beroepsverlating.

